

Datum: 15.03.2019
Medij: Dnevnik
Rubrika: Kultura
Autori: Igor Burić
Teme: Andraš Urban

Napomena:
Površina: 304

Naslov: Anarho-pankerska lekcija totalitarizmu

Strana: 10

ФАСБИНДЕР И УРБАН „НА РАСПЕЋУ“ У НИШУ

Анархо-панкерска лекција тоталитаризму

Ја не желим лезбејку за председницу, црнца за председника, јер све је то капитализам већ инкорпорирао као део властите идеологије, не мењајући ствари на боље. Ово би био могао да буде (лични) одговор из гледалишта на ангажман који покрећу представе „We are naked and the rest is...“ из Сарајева и „Капитал“ из Црне Горе, виђене на фестивалу „Театар на раскршћу“ у Нишу. Оно што ипак обећава је да обе ове представе покрећу и многа друга питања, захтеве, који су веома политични, што је важна димензија позоришне уметности, као и сваке друге друштвене, данас се каже - и одговорне делатности.

Представа из Сарајева (Сцена МЕСС/ САРТР), инспирисана Фасбиндеровим умећем („Анархија у Баварској“) да деконструише популарне наративе у прилог буђења и артикулације антитоталитаристичке свести, заправо је састављена из низа наизглед неповезаних наратива, сцена (драматургија Дино Пешут, режија Флоријан Фишер). Оних о породи-

Из представе „Капитал“ Краљевског позоришта Зетски дом

ци, критички посматраној као основној јединици капиталистичке експлоатације приватног власништва, затим у великој мери ироничне сцене о заједници, комуни, као изласку из зачараног круга индивидуализма, преко сцене у којој група људи под маскама за неколико минута креира графит на целом задњем зиду позорнице, до оне у којој глумица у своје име говори о абортусу и праву на грешку и грех као саставном својству људскости, само привидно очи-

шћеној у систему демократске једнакости, правоверности и исправности.

Редитељ Андраш Урбан, у представи-концерту „Капитал“ (драматургија Ведрана Божиновић, композиција Ирена Поповић Драговић), на себи својствен и препознатљив начин, урла на друштво, у овом случају црногорско, преиспитујући карактеристике тог надалеко чувеног чојства и јунаштва, путем филозофије Карла Маркса. „Капитал“ позорницу користи као

агору, у којој уметници заступају глас људи који није изневерен на још једним изборима, говорећи оно што их тишти, што их чини нечовечнима (сиромаштво, беда, неравноправост, некултура), у односу на оно што је жељена слика у јавности.

Иако се и у једној и у другој представи може расправљати о естетским аспектима, делотворности ауторског поступка, агитовања у корист другог, другачијег, како је реаговао већи део стручне

јавности на фестивалском округлом столу критике, не сме се губити из вида да је оваква уметност настала и развија се управо због угрожености и одржавања статуса кво на многим нивоима који су од кључног значаја да се не пробудимо у свету у ком су нам и кривица и казна постали судбина, без могућности да се о њима уопште говори или пита. У свету у ком ваља завршити на распећу, пре него што вам буде спасена душа. На штиту, чак и кад је украшен Константиновим крстом.

Међутим, охрабрујуће је то што један нови фестивал као што је „Театар на раскршћу“, баш у Нишу, доследно свом имену и симболикама, што једна нова публика, нова генерација, показује афирмативан однос према уметности која није лака, забавна, после које вечера и соба у којој се води љубав и спава не делују тако мирно, док се напољу, у ноћи пуној кристала, зрнци и сасвим извесно спрема, чак већ доброно спроводи префриганија верзија новог марша фашизма.

Igor Burić

